

1.2.2 Живи животни, месо и мляко

1.2.2.1 Износ

Живи животни

През 2001 г. е регистриран спад на износа при всички видове живи животни в сравнение с предходната година. (Таблица VI.16) Най-значително намаление се наблюдава в броя на изнесените животни от рода на ДРД (дребен рогат добитък) – с 57,7% и ЕРД (едър рогат добитък) – с 41,9% по-малко спрямо 2000 г. С 20,7% е спаднал износът на домашни птици за същия период. Това намаление е в резултат главно на спада на броя животните в страната, което ограничи техния експорт с оглед на задоволяване потребностите от месо за вътрешния пазар.

Таблица VI.16 Износ на живи животни - брой

Тарифен номер	Животни от рода на	1998	1999	2000	2001	януари - юни 2002* г.
0102	едър рогат добитък	1 837	8 789	41 615	24 220	3 008
0104	дребен рогат добитък	233	3 640	18 434	7 795	953
0103	домашни свине	0	0	135	0	0
0105	домашни птици	58 000	141 297	346 461	274 604	362 555

Източник: "Информационно обслужване" АД; * - предварителни данни

През 2001 г. са изнесени 24 220 бр. животни от рода на ЕРД за клане, като над 50% от тях са насочени за Йордания и по-малък брой за Ливан и Югославия. Над 70% (5 656 бр.) от изнесените животни от рода на ДРД са основно за клане и са за традиционните ни контрагенти Гърция, Ливан и Йордания. България изнася домашни птици главно за разплод и селекция и предимно за съседни страни - Югославия и Македония (274 664 бр.).

Осъщественият през първото полугодие на 2002 г. износ на живи животни (общ бр. – 371 516, в т.ч.: 8 008 бр. ЕРД, 953 бр. ДРД и 362 555 бр. птици) дава основание да се прогнозира нарастване на износа на домашни птици до края на годината. Очаква се намаление на изнесените животни от рода на ЕРД и ДРД.

Месо

По данни на "Информационно обслужване" АД, през 2001 г. е изнесено 12 768 т месо, което е с 14,5% повече спрямо предходната година. (Таблица VI.17). Най-голямо е процентното увеличение на износа на замразено месо от ЕРД – с 26,2%. Като количество обаче, най-значителен е износът на прясно и охладено месо от ДРД – 6 928 т, чийто ръст, спрямо предходната година е 17,8%. Основните количества от този вид месо са насочени за Гърция (4 971 т) и Италия (1 147 т). Следва износът на месо от домашни птици – с 10,5% повече, като по-големи количества са за Белгия и Франция. Не се наблюдава съществено изменение на експорта на месо от свине, като от 1999 г. насам той се движи в границите между 182 т и 196 т.

Въпреки регистрирания ръст на износа на месо от страната като цяло, съществуват някои фактори, които ограничават количествата за експорт. Доскоро в България нямаше лицензирани кланици за износ в ЕС, а към получените лиценз (за износ на месо от ДРД и от водоплаващи птици) изискванията за качество на продукта са много големи. По тази причина, въпреки съществуващите капацитетни възможности за производство и износ на месо, количествата на реално осъществения експорт остават малки.

Таблица VI.17

Износ на месо за периода 1998 г. – януари-юни 2002 г. - тона

Тарифен номер	Месо от	1998	1999	2000	2001	януари юни 2002* г.
0201 и 0202	едър рогат добитък	271	107	103	130	341
0204	дребен рогат добитък	4 291	5 552	5 879	6 928	3 727
0203 и от 0210	домашни свине	306	189	182	196	70
0207 и от 0210	домашни птици	9 467	4 004	4 988	5 514	2 139

Източник: "Информационно обслужване" АД, * - предварителни данни

До края на 2002 г. се очаква износът да нарастне с около 15%, спрямо предходната година, достигайки до 15 000 т, като водещ вероятно отново ще бъде експортът на месо от ДРД. До края на м. юни на настоящата година са изнесени: 3 727 т месо от ДРД, 2 139 т месо от птици, 341 т месо от ЕРД и 70 т свинско месо.

Мляко и млечни продукти

Нарастването на износа на мляко и млечни продукти през 2001 г. е 19,5% в сравнение с предходната година, достигайки 9 396 т. Това увеличение е най-вече за сметка на отбелязания ръст в експорта на сирене и кашкавал. (Таблица VI.18) От произвежданите млечни продукти, българското бяло саламурено сирене и кашкавалът от краве и овче мляко са най-популярни и поради това най-търсени на международните пазари. Износът на сирене и кашкавал през 2001 г. е с 34% повече, спрямо предходната година. Основни контрагенти на страната са САЩ с 29% дял в общия износ на мляко и млечни продукти), Ливан – 16%, Югославия – 11%, Австралия – 10% и Гърция – 9%. Експортът за страните от ЕС е все още незадоволителен и България изпълнява частично преференциалната безмитна квота от 5 800 т, поради високите изисквания към качеството на млечните продукти.

Износът на останалите млечни продукти е в доста по-малки количества и заема незначителен дял в общия експорт (под 10%).

Таблица VI.18 Износ на мляко и млечни продукти - тона

Тарифен номер	Продукт	1998	1999	2000	2001	януари - юни 2002* г.
С401, 0402 403 и 0404	мляко и сметана	328	663	1 403	752	442
С405	масло и мазнини	27	19	61	67	16
С406	сирене и извара	5 184	6 193	6 400	8 577	4 339

Източник: "Информационно обслужване" АД; * - предварителни данни

Предвижда се през 2002 г. експортът на мляко и млечни продукти да нарасне с около 15%, в сравнение с предходната година и да достигне приблизително 11 000 т. В страната вече има 9 лицензирани мандри за износ в ЕС, което допълнително ще стимулира износа, имайки предвид благоприятната експортна цена на сиренето и кашкавала (средна цена между 1,90 – 2,40 щ. д./кг).

1.2.2.2 Внос

Живи животни

Реализираният внос на живи животни през 2001 г. е в размер на 3 313 159 бр., в т.ч.: 33 животни от рода на ЕРД, 822 бр. свине и 3 312 304 бр. домашни птици. (Таблица VI.19) Вносът на ЕРД и свине е главно на животни за разплод, докато при импорта на птици – около ¼ са за разплод, а останалите са за клане.

Осъщественият внос на животни от рода на ЕРД е от Австрия и бележи спад почти наполовина в сравнение с предходната година.

Таблица VI.19

Внос на живи животни за периода 1998 г. – януари – юни 2002 г. - брой

Тарифен номер	Животни от рода на	1998	1999	2000	2001	януари - юни 2002* г.
0102	едър рогат добитък	692	107	68	33	0
0104	дребен рогат добитък	0	0	20	0	0
0103	домашни свине	0	0	816	822	643
0105	домашни птици	2 469 239	1 898 482	2 855 555	3 312 304	1 106 433

Източник: "Информационно обслужване" АД; * - предварителни данни

Броят на внесените през 2001 г. животни от рода на свинете е на нивото от предходната година (незначително увеличение от 6 бр.). В България се внасят предимно животни за разплод. Целият внос е осъществен от Дания. Промяната на породния състав на поголовието, започнала през 2000 г. Наложил вноса на по-голям брой животни. Целта е подобряване на местните породи свине, с оглед България да отговори на изискванията на европейския пазар за производство и предлагане на месо с по-малка

дебелина на сланината. Внесените през годината домашни птици са 3 312 304, което е 16 % повече от 2000 г. Основни страни-вносителки са Унгария, Франция, Германия и Холандия.

През първото полугодие на 2002 г. е регистриран внос на 643 бр. свине и 1 106 433 бр. домашни птици.

Месо

По данни на "Информационно обслужване" АД, през 2001 г. общото количество внесено месо е в размер на 52 289 т, което е увеличение с 47% спрямо предходната година. Това нарастване е главно за сметка на по-големия внос на говеждо и свинско месо (замразено) за задоволяване нуждите на колбасарската промишленост (Таблица VI.20) Намалението на броя на животните през последните години доведе до затруднения при осигуряването на достатъчна по количество и качество суровина за преработвателната промишленост. Това наложи недостигът да бъде компенсиран с вносна суровина. Именно с тази цел, за календарната 2001 г. беше определена автономна безмитна квота за внос на 3 000 т свинско месо, която беше усвоена още първото полугодие на годината.

Почти два пъти е нараснал вносът на говеждо и свинско месо в сравнение с 2000 г., а импорът на птиче месо е с ръст от 14,7%. Най-големи вносители на месо от ЕРД са Бразилия, Аржентина, Австралия и Чехия. Свинско месо се внася от Дания, Франция, Белгия, Канада. Месо от домашни птици в по-големи количества традиционно се внася от САЩ, Франция, Холандия и Белгия.

Таблица VI.20

Внос на месо за периода 1998 г. – януари – юни 2002 г. - тона

Тарифен номер	Месо от	1998	1999	2000	2001	януари - юни 2002* г.
0201 и 0202	едър рогат добитък	25 966	16 714	8 017	15 361	8 764
0204	дребен рогат добитък	25	58	40	46	2
0203 и от 0210	домашни свине	7 129	3 856	6 596	12 801	9 813
0207 и от 0210	домашни птици	24 541	21 334	20 939	24 081	17 418

Източник: "Информационно обслужване" АД; * - предварителни данни

Предвид данните за осъществения внос на месо за периода януари – юни 2002 г., може да се предвиди нарастване на импорта до края на годината в сравнение с предходната. В подкрепа на тази прогноза е усвоената до м. май автономна квота за внос на 7 000 т замразено и обезкостено свинско месо с преференциално мито. Също така, за полугодieto на 2002 г. почти два пъти е нараснал и вносът на месо от птици, достигайки 17 хил. т.

Мляко и млечни продукти

През 2001 г. се наблюдава спад на вноса на мляко и млечни продукти с 31% до 9 870 т, спрямо предходната година. (Таблица VI.21) Намаленият брой млечни животни допринесе до намаление на млечната суровина в страната. Това се отрази и на производството на млечни продукти в посока към спад. Въпреки това обаче, вносът се ограничава от свитото вътрешно потребление, както и от високите вносни мита.

Регистриран е спад почти при всички видове млечни продукти. Най-голямо е намалението на вноса на мляко (прясно и кисело) и сметана – с 37,5% по-малко в сравнение с 2000 г. С 10,4% е спаднал вноса на сирене и извара. Мляко и сметана внасяме от Украйна, Франция, Унгария, Чехия. За обогатяване

асортимента на пазара, България внася сирена, нетипични за нашето производство главно от Германия и Франция.

Единствено импортът на масло и млечни мазнини бележи слабо увеличение – с 3,2%, тъй като производството в страната е ограничено, поради което се налага недостигът да се компенсира с внос. Германия и Франция са страните, които изнасят по-големи количества от този продукт за България.

Таблица VI.21

Внос на мляко и млечни продукти за периода 1998 г. – януари – юни 2002 г. тона

Тарифен номер	Продукт	1998	1999	2000	2001	януари - юни 2002* г.
0401, 0402, 0403, и 0404	мляко и сметана	8 899	Е 365	11 19Е	7 003	5 406
0405	масло и мазнини	722	354	1 123	1 159	631
0406	сирене и извара	2 811	154Е	1 306	1 708	845

Източник: "Информационно обслужване" АД; * - предварителни

Данните за осъществения внос през първото полугодие на 2002 г. сочат, че той е нарастнал спрямо същия период на предходната година както следва: мляко и сметана – с 46,7%, масло и мазнини – с 3,8%, сирене и извара – с 31% повече. Въпреки този ръст не се предвижда съществено увеличение на импорта на млечни продукти като цяло до края на годината.